

РУКОВОДЕЋИ КАДАР БРИГАДЕ ОД ШТАБА БРИГАДЕ ДО КОМАНДИ ЧЕТА

ШТАБ БРИГАДЕ

Командант	Петар Мећава и Миле Вученовић
Политички коцесар	Јоцо Марјановић, Радош Рајичевић, Раде Башић, Милутин Вујовић, ЈЛука Цвјетичанин и Боро Гаћеша
Замјеник команданта	Владо Прошић, Миле Вученовић, Никица Милић и Драгољуб Ресан Чико
Замјеник (помоћник) политичког комесара	Триво Богуновић, Владо Ковачевић, Мирко Вранић, Боро Гаћеша и Радован Орешчанин
Обавештајни официр	Сида Јелић-Марјановић, Анте Краљевић, Светолик Нешић, Стево Јурић, Стево Биљетина, Илија Штрбац и Богдан Чикић
Интендант	Стево Јурић, Велимир Ћургус, Драгутин Опачић и Петар Медић (од краја 1944. и командант позадине Бригаде)

* Преглед руководећег састава састављен је на основу паредби и других аката о постављењима и разних спискова и предлога који су нађени у Архиву Војноисторијског института. Преглед кадра дат је од Штаба Бригаде до команди чета. Податке за остале старјешине нисмо могли дати, јер ти подаци нису евидентирани, а промјене су биле честе, настајале су на основу свакодневних одлука нижих команди, о чему није постојала евиденција.

У овом прегледу могуће су нетачности и пропусти. Можда су неке старјешине изостављене. Ако се то деси, желимо да знате да је једини разлог то што сва имена нисмо нашли у архиви, па молимо да се то уважи.

Референт санитета	Јбулица Шиник-Мећава, Анђелка Тубин и Миља Чанковић
Омладински руководилац	Душан Видовић, Ђуро Мандић и Никола Бандић
Секретар Штаба	Перо Арсић, Станко Матавуљ и Васо Ђорлука
Руководилац радио-станице и шифре и начелник везе	Васо Мирјанић
Начелник ОЗНЕ	
Бригаде	Душан Стојаковић
Начелник Штаба	Василије Скенцић
Оперативни официр	Иван Офенбехен и Гојко Крнета
Начелник артиљерије	Бошко Премасунац
Начелник за наоружање	Илија Бијелић
Партијско-политички руководилац	
приштапских јединица	Никола Гашић
Начелник пропагандног одсека	Бранислав Вељковић

ПОЛИТОДЈЕЛ 12. БРИГАДЕ

Април—август 1943. год.	Радош Рајичевић, Вера Црвенчанин и Душан Видовић
Август—новембар 1943. год.	Владо Ковачевић, Марко Перовић и Јован Баровић

ПРИШТАБСКЕ ЈЕДИНИЦЕ БРИГАДЕ

Командири	Тривун Карановић, Душан Бајић, Стојан Касаловић, Ђуро Војновић Ђуро Арнаутовић, Душан Стакић, Драган Поповић Кантар, Бранко Чекић, Мирко Влајисевић, Ђуро Шкорић, Момир Вујановић, Никола Новаковић, Петар Субић и Душан Крнетић
Политички комесари	Никица Гашић, Боро Арсић, Душан Стијепић, Јован Прпа, Петар Богдановић, Петар Божић, Драгутин Ђуп, Никица Радуловић, Крсто Мркобрад, Жарко Николић, Милан

Управник амбуланте	Брадарић, Никола Вукмировић, Крстан Благојевић, Бошко Премасунац, Живко Црномарковић, Драго Сушић, Љубица Крговић- -Јелача и Марко Трцанић др Борка Пихлер, др Нико Кадича, др Боро Костић и др Атанацковић
--------------------	---

ПРВИ БАТАЉОН (20. 2. 1943—15. 5. 1945)

Штаб 1. батаљона

Командант	Милан Егић, Раде Чекић, Маринко Аврамовић и Милош Кончар
Политички комесар	Бранко Ковачевић. Коста Семиз и Драго Ковачевић
Замјеник команданта	Милан Иоваковић, Драгољуб Пећанац, Гојко Маринковић, Бошко Радоњић и Мирко Влајисевић
Замјеник (помоћник) политичког комесара Обавештајнп официр	Чедо Крнета, Никола Коврија и Душан Мајсторовић Стево Јурић, Драго Радмановић. Бошко Николић, Васо Радивојац, Боро Арсић и Крстан Благојевић
Индендант батаљона Омладинеки руководилац	Драган Ђурић и Новак Зрнић Светозар Ђулибрк, Јован Прпа, Петар Грбић, Душан Мајсторовић, Ђуро Вишекруна, Драгутин Србобран, Предраг Церовић и Александар Давидовић
Референт санитета	Анђелка Тубин, Љубица Котур, Зора Бијелић, Љубица Јелача и Анка Бјеловук

Ч е т е

Командири	Душан Обрадовић, Мирко Драгић, Гојко Гајић, Милан Чобановић, Љубан Лазић, Михајло Калинић. Петар Татић, Бошко Радоњић, Драган Зец, Милош Јездимир, Славко Бјеловук, Марко Грујичић, Бранко Кременовић, Јозо Ковачевић, Љубан Чађо, Душан Бабић и Драго Соломун
-----------	--

Политички комесари	Милан Бошљак, Љубан Лазић, Петар Бундало, Здравко Михаић, Никица Гашић, Ратко Ресановић, Мирко Ђурић, Игњац Кертез, Самуел Кабиљо, Јово Рокић, Душан Мајсторовић, Давид Ерцег, Жарко Пећанац, Бранко Зельковић, Драго Новаковић, Драгутин Србобран, Ђуро Вишекруна, Иван Матић, Ненад Михајлов, Дејан Ненин и Предраг Церовић
Замјеници командира	Марко Комосар, Алекса Јанковић, Бошко Радоњић, Душан Бајић, Бошко Николић, Драган Зец, Душан Бабмћ, Мирко Ђурић, Милан Бурсаћ, Живко Међед, Стојан Рељановић, Славко Бјеловук, Бранко Кременовић, Марко Грујичић, Петар Милић, Љубан Чађо, Стојан Тркуља, Драго Соломун, Радивој Ожеговић, Љубомир Роквић и Милош Јездимир
Замјеници (помоћници) политичких комесара	Петар Змијанац, Зора Ковачевић, Бошко Зец, Бошко Родић, Ратко Ресановић, Бошко Радоњић, Вулета Бјелан, Јово Рокић, Самуел Кабиљо, Драго Срећо, Душан Мајсторовић, Жарко Пећанац, Бранко Зельковић, Новак Зрнић, Давид Ерцег, Ранко Котур, Ђуро Вишекруна и Дејан Ненин

ДРУГИ БАТАЉОН (20. 2. 1943—25. 3. 1945)

Штаб 2. батаљона

Командант	Бранко Вигњевећ, Душан Репацић Дуле и Мићо Ћопић
Политички комесар Замјеник команданта	Раде Раниловић и Дане Шобот Ђуро Милиновић, Никица Милић, Коста Семиз, Миле Тркуља, Милош Кончар и Стеван Глигић
Замјеник (помоћник) политичког комесара Официр на служби у Штабу	Коста Вулин, Коста Семиз, Милан Мајкић, Тоне Викић и Богдан Морача Иван Васиљевич Вања

Обавештајни официр	Стево Биљетина, Раде Дивијак, Владо Манојловић, Мухарем Филиповић и Милутин Рајшић
Ингендант	Петар Медић и Ђуро Хршак
Омладински руководилац	Вељко Вејиновић, Ђуро Мандић и Живко Црномарковић
Референт санитета	Стојаи Вигњевић, Љубица Котур, Љубица Шиник-Мећава, Госпава Поповић, Бранка Батић, Радосава Рељановић Доја

Ч е т е

Командири чета	Драгољуб Пећанац, Перо Бокан, Симо Шобот, Драго Поповић, Остоја Пралица, Маринко Аврамовић, Милован Бобић, Тоде Јерковић, Мићо Ћопић, Мирко Ђурић, Милош Кончар, Ђуро Шкорић, Душан Бабић. Никола Новаковић; Богдан Ковачевић и Рајко Рељановић
Политички комесари	Драго Поповић, Коста Семиз, Драго Ковачевић, Боро Арсић, Никола Коврлија, Владо Манојловић, Душан Стојаковић, Ђуро Мандић, Мухарем Филиповић, Марко Трцанић, Миле Кукољ, Милан Брадарич, Рајко Рељановић, Јово Средић, Живко Црномарковић и Жарко Николић
Замјеници командира	Милан Чобановић, Стојан Поповић, Тоде Јерковић, Стево Мајсторовић, Милован Бобић, Јаков Марић, Душач Јањанин, Бранко Узелац, Милош Кончар, Петар Конрар, Алекса Каралић, Тома Добрић, Никола Новаковић, Ђуро Шкорић, Душан Бабнић, Илија Јерковић, Вукашин Злојутро, Милан Јерковић, Обрад Јеличић, Драгутин Милутиновић. Рајко Видобић и Драго Славуј
Замјеници (помоћници) политичких комесара	Богдан Видовић, Драго Радмановић, Рајко Дрљача, Милан Мандић, Мићо Ћопић, Душан Стојаковић, Миле Кукољ, Милан Чича, Јанко Тољагић.

Никола Бабић, Рајко Рељановић,
Живко Црномарковић, Саво
Керезовић и Милева Стојисарљевпћ

ТРЕЋИ БАТАЉОН (13. 7. 1943—15. 5. 1945)

Штаб батаљона

Командант	Никица Милић, Стево Мајсторовић и Мирко Ђурић
Политички комесар	Станко Васиљевић, Милан Мајкић и Јово Рокић
Замјеник команданта	Стеван Симић, Гојко Маринковић, Мирко Ђурић и Стево Радулац
Замјеник (помоћник) политичког комесара	Тоне Викић, Милан Мајкић, Јово Рокић и Игњац Кертез
Обавештајни официр	Млија Штрбац, Богдан Чикић и Милутин Рајшић
Интендант	Остоја Дакић, Теодор Шокчевић, Стево Гламочанин, Саван Матијаш и Дејан Станивукковић
Референт санитета	Љубица Котур, Душанка Дроњак и Зора Вујић
Омладински руководилац	Никола Бандић, Никола Гвозден, Кемал Корајлић и Мирко Ђаковић

Ч е т е

Командири	Симо Шобот, Мићо Будимир, Стево Мајсторовић, Алекса Јанковић, Стево Радулац, Остоја Пралица, Перо Вујановић, Бранко Томић, Ђуро Лемић, Гојко Радишић, Стево Мишље^овић, Васкрсије Каралић, Драго Драгић, Маријан Роје, Срето Јовановић и Славко Ивић
Политички комесари	Никола Коврлија, Тоне Викић, Момчило Ракуљ, Мирко Ђаковић, Илија Штрбац, Екрем Куленовић, Душан Вујичић, Раде Прпа, Милап Крајиновић, Сафет Терзић, Мирко Срдић, Јово Средић, Никола Гвозден, Душан Гвозденовић и Милорад Керезовић

Замјеници командира	Стево Мајсторовић, Стево Радулац, Хамза Субашић, Ђуро Лемић, Новак Касаловић, Стево Мишљеновић, Бранко Сантрач, Дамјан Борисављевић, Мирко Јеринић, Жарко Новаковић, Стојан Роговић и Живко Граховац
Замјеници (помоћници) политичких комесара	Милан Мандић. Стево Косановић, Богдан Морача, Лазар Гаковић, Бранко Томић, Душан Крстић, Мирко Срдић, Душан Гвозденовић, Милан Карановић, Никола Гвозден, Миле Раич, Кемал Корајлић, Милорад Керезовић и Милева Стојисављевић

ЧЕТВРТИ БАТАЉОН (20. 4. 1944—15. 5. 1945)
(25. 3. 1945. преименован у 2. батаљон)

Штаб батаљона

Командант	Ђоко Бањац, Вицо Рунић и Бранко Томић
Политички комесар	Данило Шобот, Раде Раниловић и Миле Кукољ
Замјеник команданта	Маринко Аврамовић, Бранко Томић и Стеван Глигић
Замјеник (помоћник) политичког комесара	Никица Гашић и Јозо Машка
Обавештајни официр	Благоје Алексић
Интендант батаљона	Никица Слутај и Бошко Егељић
Омладински руководилац	Ђуро Карановић и Госпава Поповић
Референт санитета	Милица Кантар

Ч е т е

Командири	Никола Ђулибрк, Вицо Рунић, Вид Сантрач, Никица Слутај, Петар Кончар. Стеван Глигић, Урош Усорац, Лазо Родић, Тодор Симеуновић, Ђуро Босанчић, Милаи Балабан. Богдан Ковачевић и Божо Сенић
-----------	---

Политички комесари	Бошко Шашић, Коста Рунић, Лука Зорић, Сафет Терзић, Драгутин Ћуп. Славко Павичић, Махмуд Церић, Јово Недимовић, Бранко Лакић, Вукашин Штрбац, Златомлр Нешић, Ратко Деспотовић и Милош Ђуричић
Заменици командира	Милан Бурсаћ, Петар Кончар, Стеван Глигић, Никица Слутај, Урош Усорац, Бранко Бубало, Крсто Шестић, Ђуро Босанчић, Тодор Симеуновић, Лазо Родић, Милан Балабан, Божо Сенић и Милан Зорић,
Заменици (помоћници) политичких комесара	Душан Ђурђевић, Славко Павичић, Јозо Машка, Филип Прља, Јово Недимовић, Душан Јеж, Милутин Нинић, Вукица Михајловић, Саво Керезовић и Раде Вучковић

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	- — — - — — — — — — — — — —	5
РИЈЕЧ АУТОРА	— — — — — — — — — — — — — — —	13
УВОД	— — — — — — — — — — — — — — —	19

ГЛАВА I

ФОРМИРАЊЕ БРИГАДЕ И БОРБЕ У БОСАНСКОЈ КРАЈИНИ

Од Поткозарја и Лијевча-поља до Дринића	— — —	29
Одлука о формирању 12. бригаде и пробој у Подгрмеч	—	36
Борбе у петровачком и дрварском крају	— — — — —	46
Епидемија пјегавца	— — — — —	49
Непријатељев препад у Рујишкој	— — — — —	54
Борбе м предах од 7. до 17. априла	— — — — —	59
Из Подгрмеча у Лику и назад	— — — — —	63
Писмо Османа Карабеговића политмчког комесара 1. бо- санског корпуса	— — — — —	68
Одлазак Бригаде у средњу Босну	— — — — —	73

ГЛАВА II

БОРБЕ У СРЕДЊОЈ БОСНИ

Од Корићана до Масловара и Ободника	— — — — —	79
Разбијање четника на просторији Скендер-Вакуф—Ко- тор-Варош—Јаворани—Чемерница	— — — — —	89
Партијско-политичко савјетовање	— — — — —	102
Ослобођење Котор-Вароша	— — — — —	106
Борба на Вишевицама и погибија Милана Егића	— —	111
Дејства послје ослобођења Котор-Вароша	— — — — —	117
Одлазак Бригаде у рејон Жупе и Љијевча-поља	— —	122
Од Врбаса ка Усори и Босни	— — — — —	127
Поново у захвату комуникација Дервента—Добој и До- бој—Теслић	— — — — —	131
ГТрихват вијећника за Друго засједање АВНОЈ-а	— —	134

Поново на старом терену — — — — —	139
У заштити чланова Предсједништва АВНОЈ-а и Националног комитета — — — — —	147
Оцјена партијско-политичке активности и стања у Бригади — — — — —	149
Бригада у бањалучкој операцији — — — — —	159
Борбе у шестој офанзиви — — — — —	169
Послије шесте офанзиве — — — — —	175
Покрет у рејон Прњавор—Добој—Дервента — — — — —	182
Одлазак Петра Међаве — — — — —	184
Дејства на просторији између Врбаса и Босне — — — — —	188
Бригада је добила и 4. батаљон — — — — —	192
Дејства у мају и јуну и резултати такмичења — — — — —	195
Погинуо је храбри командир — — — — —	202
Теслић је слободан — — — — —	203
Другм неуспјели напад на Котор-Варош — — — — —	212

ГЛАВА III

ОД КОТОР-ВАРОША ДО БЕОГРАДА

Покушај преласка Босне код Жепча — — — — —	215
На маршу кроз источну Босну — — — — —	219
У сјеверозападној Србији — — — — —	226
Бригада у београдској операцији — — — — —	232

ГЛАВА IV

БОРБЕ НА СРЕМСКОМ ФРОНТУ

Одлука њемачке команде о организовању одбране у Срему — — — — —	242
Први сукоби на сремском фронту — — — — —	244
Борбе за Сремску Митровицу — — — — —	247
Одмор у Руми и припреме за нове задатке — — — — —	250
Рововске борбе на „Црвеној линији“ у рејону Чалме — — — — —	252
Заједно са јединицама Црвене армије — — — — —	259
Од Чалме до Оролика и борбе у Босутским шумама — — — — —	260
Напади на непријатељску „Зелену линију“ — — — — —	265
Изградња нових одбрамбених положаја — — — — —	272
Изашао је први број билтена „Народни борац“ — — — — —	275
Борбе у току њемачког противнапада од 17. до 22. јануара — — — — —	279
Поново на изградњи одбрамбене линије и одмор у Ваџинцима — — — — —	291
Препади, насилна извиђања и обавјештајна активност — — — — —	294
Партијско-политички рад — — — — —	298
Реорганизација и пренаоружавање — — — — —	302

ГЛАВА V

ВРИГАДА У ЗАВРШНИМ ОПЕРАЦИЈАМА

Дејства у рејону Дреновци—Ђурићи—Врбања	— — — 307
Тешке борбе око Андријеваца	— — — — — 313
Дејства у рејону Велике Барне	— — — — — 321
Наступање кроз Мославину и Загорје	— — — — — 324
Заробљавање 41. њемачке тврђавске дивизије	— — — — — 327
У рејону Цеља	— — — — — 330
Поново у Босанској крајини	— — — — — 333
Од Поткозарја до Неготина	— — — — — 337
Допринос Бригаде борбм за слободу	— — — — — 339
Погинули борци и руководиоци Бригаде	— — — — — 343
Иреживјели борци и руководиоци Бригаде	— — — — — 383
Руководећи кадар Бригаде од Штаба Бригаде до команди чета	— — — — — — — — — — 455.